

УКРАЇНА

Як захиститися від російських дронів-камікадзе: RSF публікують посібник для журналістів, які працюють в Україні

Дрони (безпілотні літальні апарати або БПЛА), пілотовані в реальному часі військом Кремля, стали однією з головних загроз для журналістів, які висвітлюють російську війну в Україні, перетворюючи деякі райони вздовж лінії фронту на майже недоступні. Реагуючи на цю ситуацію, "Репортери без кордонів" (RSF) у партнерстві з українським фондом "Об'єднання", що знаходиться в Херсоні, публікують практичний посібник для журналістів, щоб допомогти їм краще передбачити безпекові ризики.

Атаки дронів забрали життя трьох репортерів у жовтні минулого року. Французький фотожурналіст [Антоні Лаллікан](#), а потім українські репортери [Альона Грамова](#) та [Євген Кармазін](#) були вбиті невеликими російськими дронами-камікадзе під час репортажів у Донецькій області на сході України. **Олександр Количев** із *Freedom TV*, який вижив після цього другого смертельного удару, розповів RSF про [обставини цього нападу](#).

Зіткнувшись із цією загрозою, яка змушує репортерів працювати подалі від лінії фронту, "Репортери без кордонів" (RSF) та фонд "[Об'єднання](#)" – українська експертна організація, що знаходиться в Херсоні, – підготували практичний посібник, доступний англійською та українською мовами. Він зосереджується на малих дронах, які

керуються операторами в реальному часі, часто за допомогою шоломів віртуальної реальності, таких як пристрої FPV (*first-person view – вид від першої особи*). Ці апарати, зазвичай квадрокоптери, є одночасно дуже маневреними та швидкими: вони можуть коригувати свою траєкторію, переслідувати рухомі цілі та проникати через вікна чи інші отвори в будівлях перед тим як вибухнути.

Посібник, який супроводжується відео, містить перелік різних типів дронів, що використовуються російською армією, які можуть загрожувати репортерам на фронті, а також надає конкретні рекомендації щодо підготовки репортажів, вибору одягу, бажаних засобів пересування та правил поведінки у разі виявлення дрона.

"Ризики для журналістів в Україні швидко змінюються. Атаки російських дронів, що стали однією з головних загроз поблизу фронту, змушують репортерів віддалятися і створюють зони, які майже не висвітлюються пресою. За допомогою цього посібника RSF пропонують конкретні та практичні поради як з цим боротися. Хоча він не може усунути всі ризики, властиві роботі в зоні бойових дій, цей посібник має на меті допомогти медіафахівцям краще підготуватися та зменшити деякі з них. Ми, у партнерстві з Фондом 2402, вже підтримуємо навчання фахівців суспільного медіа "Суспільне" реагувати на атаки та використовувати детектори дронів. У 2026 році RSF запропонують медіафахівцям в Україні інші тренінги та нададуть детектори".

Луїза Аллюен Біше

Директорка проєктів RSF

"З 2023 року звільнені від окупації громади Херсонської області фактично перетворилися на справжню лабораторію для російських військ, що дозволяє їм розробляти та вдосконалювати різні типи дронів, а також тактику їхнього застосування проти цивільного населення – від нападів на транспортні засоби до замінування вулиць. Цей посібник розроблено як практичний інструмент, що допоможе швидко оцінити загрози, зрозуміти логіку операцій з використанням дронів та прийняти рішення, які можуть врятувати життя. Він систематизує досвід, набутий в польових умовах, та пропонує чіткі рекомендації щодо зменшення ризиків під час роботи на місцях".

Юрій Антошук

Президент фонду "Об'єднання"

Завантажити посібник

- [Англійською мовою](#)
- [Українською мовою](#)

Дивитися відео

- [Англійською мовою](#)
- [Українською мовою](#)

Зростаючий ризик під час репортажів

З 2024 року напади малих російських дронів на медіафахівців посилилися. Три чверті опитаних RSF, згідно з анкетною, розісланою восени 2025 року приблизно 70 українським та міжнародним журналістам, заявили, що вже були об'єктами нападів або отримували погрози під час репортажів. Донецьк, Херсон, Харків та Суми видаються найнебезпечнішими регіонами.

У зв'язку з цією ситуацією професійні практики еволюціонують. Деякі репортери відмовляються відвідувати певні райони вздовж лінії фронту, пересуваються без позначок "преса" зі своїм обладнанням, адаптують свої репортажі з урахуванням несприятливих для дронів погодних умов – дощу та вітру – та використовують детектори дронів.

Поради цього посібника також рекомендує [Інститут масової інформації](#), українська організація-партнер RSF. Посібник не стосується дронів "Shahed" іранського виробництва, також відомих як "Герань», які рухаються згідно із запрограмованими GPS-координатами.

Під час розробки цього посібника мережа Starlink стала недоступною для російських збройних сил в Україні. Це мало незначний вплив на частоту використання дронів, але дещо позначилося на їхньому оперативному радіусі дії. Тим не менш, усі рекомендації, викладені в цьому посібнику, залишаються повністю актуальними станом на березень 2026 року.

Цей посібник створено за фінансової підтримки Європейського Союзу. Зміст цього документа є виключною відповідальністю RSF та фонду "Об'єднання" і жодним чином не може відображати позицію Європейського Союзу.

Він також доступний на вебсайті ["Ресурси RSF"](#).

Україна посідає 62-ге місце серед 180 країн і територій у [Світовому індексі свободи преси RSF](#) за 2025 рік.

[Підписатися на новини Східної Європи та Центральної Азії](#)